

pajajo je grenke solze brezsrčnega tlačanstva; ona sicer ve mnogo pripovedovati o nepresežnem junaštvu, ki pa nikdar ni postalo krvoločno in kruto, večidel pa nam pričuje o neumorni marljivosti s kojo se je obdelovala rodna zemlja, o srčni plemenitosti do sovražnikov, o neomajni zvestobi do vladarjev, o globoki ljubezni do vsega, kar je lepo in prav, zlasti do vere, do poštenosti, do blagodejanja, do domovine, do svobode.

Naš narod je vsled neugodnih razmer sicer pred tisoč leti izgubil svojo samostanost, ki jo je bil užival le kratko časa, in od tistih mal sem tudi celó svojo samoupravo, tako da mu, razkosanemu v mnogo političnih jednot in ločenemu od južnih bratov, danes celó vladajo tuji, ali v kljub temu naša zgodovina ni nečastna, marveč takšna, da na vsako nje stran lahko pokažemo s ponosom.

Pač z mirnim srcem smemo trditi, da smo talent, s katerim nas je Stvarnik obdaril, v razmerah, ki so nam bile in še so odsojene, izrabljali, kolikor je bilo mogoče; v tem oziru nam nikakor ni treba imeti slabe vesti; saj se še nam naši najhujši sovražniki ne morejo prečuditi, da ob tem, kar so z nami počenjali, nismo že davno poginili. Zares, kar človeška domišljija more iznajti krutosti in zlobe, vse so Nemci, Madžari, Turki in Lahi na nas poskušali in prakticirali, da bi nas zatrli. Ali ne le, da se njim vroča želja ni izpolnila, marveč naš življenj se je tajno še krepil, srčno smo ves čas sledili svojemu cilju, nič nas ni plašilo, nič nas ni zavrnilo, in danes smo, hvala našemu mučeništvu, le tem bolje utrjeni.

Dalje; kakor človekova prava vrednost ni odvisna do tega, kako je močan ali bogat ali čaščen, ampak le od tega, kako da živi, tako se tudi pri narodu, kadar se njegova zgodovina naj sodi, kot merilo ne sme prezreti to, kar je jedino prave vrednosti. Taka sodba pa, nimamo se bati, bode za nas, kakor smo napomnili že gori, iztekla gotovo veličastno.

In končno; ali bi naj bilo sramotno, ako je večna Previdnost pred tisoč leti določila, da za nas še ni prišel čas, ter nas modro hranila za prihodnost, ki je naj mnogo sijajniša nego pa doba, v kateri bi, nevedni otroci, radi bili stopili na svetovno torišče? On, ki skrbi za vsakega črvička, ve tudi, kaj namenja z nami, in kakor ne mara pogubiti nikogar, tako tudi ne bode nas Slovencev.

A ne potrjuje nas v nadi na lepo bodočnost le zaupanje v božjo modrost in usmiljenost; kakor se prihod pomladi naznanja po solncu, po povratku ptic, po rastlinju, ravno tako zanesljivo tudi kažejo razna

znamenja, da se Slovenci bližamo narodni pomladi. Dosedanje naše stanje bilo je le zimsko spanje; udje naši niso mrtvi, le otrpli so vsled narodnega mraza, sicer pa polni najčilejših močij; mi živimo, a le čakamo, da nas Buditelj pokliče in vzdrami na veliko delo.

Ker bode o zgodovini našega naroda »Slov. Gospodar« odslej začel prinašati svojim bralcem kratka poročila, zatoraj se v tem-le spisu ne bomo dalje trudili nagromaditi dovolj dokazov za našo trditev, da smemo Slovenci slobodno biti ponosni na svojo zgodovino. Naj torej povedano zadošča.

Prepričali smo se iz dosedanjih člankov, da smo Slovenci, če tudi nismo bogsigavedi kako velik in mogočen narod, vendar lahko ponosni nase, naj se primerjamo s katerim narodom se hočemo.

Toda še jeden vzrok imamo za svoj ponos, ali bolje rečeno, da svoj slovenski ponos podvojimo, in ta je, da smo Slovani. O tem pa prihodnjich.

Politični ogled.

Nemško časnikarstvo se je začelo v zadnjem času zelo ogrevati za nemščino kot državni ali vsaj posredovalni jezik. Zakaj bi ravno morala nemščina biti državni jezik, je Slovanom neumljivo. Slovanski poslanci tudi nikdar ne bodo pripustili, da bi se nemškemu jeziku pripoznala v naši državi kaka prednost. Naše vlade pa bi naj že enkrat začele bolj gledati na gmotno stanje državljanov, ne pa samo nemščino siliti naprej. Toliko milijonov ljudi živi na svetu srečnih brez nemščine, za to mislimo, da tudi nam avstrijskim Slovanom ni potrebna za našo — srečo.

Čehi in Slovenci. Čehi bi nam naj bili vzor, kako je treba nastopati, kadar se gre za narodne stvari. V nedeljo je bilo v Mníchovem Gradcu politično zborovanje vseh čeških strank in prišlo je nad 60.000 ljudi. Zborovalci so ugovarjali predlogu nemških poslancev, da naj postane nemščina posredovalni ali državni jezik. Slovenci posnemajmo Čeha in prihajajmo radi na shode, kjer se branijo naše narodne svetinje in pravice.

V Trstu so se sedaj nekoliko razburjeni slovenski duhovi pomirili, ker je škof povodom birme pri Sv. Jakobu vernikom in tudi italijanašu — župniku naznanil, da Slovenci smejo nastopati pri procesijah s svojo zastavo, kadarkoli hočejo. Na dan sv. Jakoba

bo prvokrat zopet procesija in takrat se bo pokazala tudi zastava.

Grof Muraviev, ruski minister zunanjih zadev, je nagloma umrl. Muraviev je bil jako miroljuben človek, zato je tudi skrbel, da se z Nemčijo in posebno z našo državo ni skregal, čeprav mu je delal grof Goluhovski na Balkanu velike skrbi. Car je rad poslušal svet svojega modrega državnika. Francoska pa je izgubila z umrlim grofom toplega zagovornika francosko-ruske zveze. Naslednik bo mu bržkone grof Lamsdorf.

Italijani imajo novo ministerstvo, katero je sestavil poslanec Saraco. Zunanje stvari še bo nadalje vodil Visconti-Venosta. Toda ali bo sedaj utihnili obstrukcija skrajne leve, pa še se ne more reči.

Na Kitajskem postaja upor vedno širji. Z uporneži so potegnili sedaj tudi kitajski vojaki, ali sami radi, ali pa na cesaričin ukaz, se ne ve. Tuji v Tientsinu in Pekingu so v veliki nevarnosti, ker sta te dve mesti v oblasti upornikov. Velesile nameravajo sedaj najprej osvoboditi mesti Tientsin in Peking, a še imajo premalo vojaštva. Od strani Kitajcev se bo z velesilami pogajal stari kitajski državnik Li-Hung-Čang. Cesarica ga je pozvala v Peking. Vodstvo ruskih vojnih sil se bo izročilo velikemu knezu Aleksiju, ki se je že ukrcal v Tulonu na ladijo, da se odpelje na Kitajsko.

Dopisi.

Iz Žalca. (Političen shod), ki ga je tukaj sklicalo društvo »Naprej«, bil je dobro obiskan in silno zanimiv zavoljo mnogih odličnih govornikov, ki so nastopili, in sklepov, ki so se napravili. Dr. Karlovšek je vodil zborovanje jako spretno in tudi sam segel večkrat v razgovor. O državnem zboru je poročal gospod vitez Berks. Razjasnil je sedanje politične razmere; ne boji se pa prav nič ne za Slovence in sploh za Slovane v Avstriji. Vlade so prišle, pa zopet izginile; tako se bo zgodilo tudi z zdajšnjo vlado. Vendar, dokler je dr. Režek v ministerstvu, tako dolgo se nam ni bati ničesar. Poslanec Žičkar je govoril o naših žalostnih gospodarskih in obrtnih razmerah; o sredstvu, kako obojemu stanu pomagati na noge; kaj so nameravale v ta namen storiti vlade ter priporočal z združenimi močmi upirati se proti navalom nemštva in lahonstva. Razpravljal je tudi vzroke sedajšnjega narodnostnega boja ter prišel do sklepa, da vseh teh bojov je krivo pomanjkanje krščanskega

pesku! Ti pa, dragi Matjaž, ki sem te gori zval kralja Matjaža, le pripravljaj svojo vojsko, da bode sovražnika udarila, kadar bo prišel slovanski dan.

Edšidt Matjaš je krojač, in on ni prvi izmed tega vse časti vrednega stanu, ki ga poznam kot voditelja čitajočega slovenskega kroga. Reči se mora, da so naši slovenski krojači pogosto prav posebni ljudje, ki se s knjigami mnogo ukvarjajo, ki mnogo čitajo in imajo tudi poseben talent, da še privabijo druge, ki se sčasoma tudi navzamejo njihovega junaškega slovenskega duha. V glavah slovenskih krojačev se je že marsikaj izkulo, kar je nekaterim delalo preglavice in postalo pomenljivo, bodisi kako bralno ali konzumno društvo, ali celo kaka pravična vojska, toda vsikdar le, kar je pošteno. Naši slovenski krojači ne znajo samo žvižgati, oni vedo narodne pesmi popevati brez konca, narodne pripovedke in vraže pripovedovati, včasih tako grozne, da se poslušalcem lasje jezijo. Zato pa se v hiši tudi že vse veseli, kadar krojač stopi črez prag, in gospodinji ni žal mesa, ki tisti teden ostavi tunjo. Poznam slovenskega krojača, ki je pisatelj, in često se zgodi, da kateri, ko mu že brada postaja trda, šivanko položi v stran ter gre v mesto študirat. Vsa čast slovenskim krojačem, oni so moč, s katero nam je treba

računati, katere pa se je tudi treba bati, če se ji zameri.

Materina kletev.

Resnična povest. M. T. Savinjski.

Le enkrat bi videl,
Kak solnce gor gre.
Bi videl, kje luna,
Kje zvezde blišče!

A tema poskuša
Nad mano si moč,
Ne vem nič od dneva
Obdaje me noč!

Nehoté sem te-le vrstice iz naše tako ganljive pesmi »Slepce« brenkal pred se, ko sem tako samcat stopal po razsvetljenih ulicah predmestja * * *. Moja duša je bila žalostna! Ravno kar sem namreč zapustil zavod za slepce.

Že mnogokrat sem bil slišal, kako skrbi krščanska ljubezen za najrevnejše otroke človeške — za slepce, in hotel sem to, o čemur sem slišal večkrat govoriti, videti na lastne oči.

Prišel sem tja. Kako krasno, kako veliko poslopje je ta sirotišnica! Zunaj mesta stoji, sredi velikega vrta, iz katerega puhti sladki duh pisanih cvetic in cvetečih grmov v velike, snažne sobe spalnice, učilnice in delavnice, namenjene slepcem.

Videl sem slepe otroke, kako delajo — dečki pletó jerbaze, krtače, preproge — tudi

opravljajo rokodelska dela, deklice pa izdelujejo nogavice, rokavice, vežejo, kvačkajo in pletejo.

Imel sem tudi priložnost slišati nauk. Res, občudoval sem, s kako spretnostjo čitajo slepci s pomočjo tipanja. Kakor bi kedo z iglicami vbodel črke v papir in sicer od spodaj navzgor, tako so osnovane knjige za slepce.

Tudi pišejo z iglicami, da takorekoč tiskajo. Tudi še posebno, jednostavno abecedo za slepce imajo. Jaz je nisem mogel čitati. Za posamezne črke imajo le po dve do štiri pike, ki so raznovrstno postavljene druga do druge.

Nekoliko sem se že privadil pogledu slepih otrok, ko pridem z gosp. ravnateljem, ki je prav prijazen, že precej postaren duhovnik v telovadnico, kjer so morali slepci — meni v čast nekaj pesmic prepevati.

Rečem, da me ni lahko kaj tako ganilo, kakor gledati slepe otročiče, poslušati njih miloubrane glasove, ki so s tako prisrčnostjo, tako mehko doneli na moje uho, da so se mi nehote oči porosile.

»Glejte, tu vam še pokažem dve gojenki, ki smo je danes šele sprejeli«, reče ravnatelj in prikljče dve deklici — stari kakih osem in devet let — naj stopite bliže.

duha. Zato so nekrščanske stranke v državnem zboru Slovanom najbolj strupene, med tem, ko nam je katoliški nemški centrum zagotovil narodno ravnopravnost. Gospoda dr. Sernec in dr. Dečko sta govorila o deželni zboru štajarskem ter dokazovala velikanske krivice, katere se godijo štajarskim Slovincem vsled tega, da smo odvisni od Gradca (Burni klici: Proč od Gradca!) kako bi si mogli mi pomagati s 3 milijoni goldinarjev, katere vsako leto pošiljamo v Gradec! Vsem govornikom-poslancem se je izrekla zahvala; posebej sta se pozivljala državna poslanca, naj stopita v obstrukcijo, če bi se nameraval vpeljati nemški kot državni jezik. Govoril je nadalje g. Dragotin Hribar ter na podlagi števil dokazal žalostno gospodarsko stanje v Avstriji. Pomagati si moramo sami, pred vsem z dobrimi kmetijskimi in obrtnimi šolami. G. Rebek je zahteval od naših državnih poslancev, naj bi posnemali Čeha z obstrukcijo ter zahtevali od vlade tiste pripomočke, katere je našteval poslanec Žičkar v povzdigo gospodarstva in obrtništva. G. Žičkar mu pojasnjuje, da je naša krščanska slovanska narodna zveza smatrala kot svoj poklic, vlado pripraviti k temu, da preklicuje tajne ukaze dr. Kindingerja in Štubrala proti Čehom, da se potem mir naredi v zbornici in se začne plodonosno delovanje. Samo v tem slučaju se more doseči kaj vspešnega v državnem zboru. Zahtevati: naj obstruiramo, ob enem pa naj to in ono dosežemo za naše kmete in obrtnike, je popolnoma nemogoče. Ravno radi tega, da bi se gospodarski in obrtni stan izboljšal, so skušali naši poslanci Čehom pot gladiti k mirnemu delovanju v državnem zboru. V enakem smislu je govoril tudi gosp. Berks. Kmet Jošt je nagovarjal slovenske poslance, naj delujejo na to, da se Slovenci zedinimo v eno upravno celoto: Slovenijo, da postanemo močnejši. Se je sprejelo z velikim odobravanjem. Učitelj gosp. Zmavc interpelira navzoče poslance, kaj mislijo zastran šole: je-li res, da hočejo 8-letno šolsko obiskovanje skrajšati na 6 let. Dr. Dečko odgovarja, da pri takih političnih shodih se vendar ne bode razpravljalo o pedagogičnih rečeh. Z veliko navdušenostjo se je sprejel nasvet g. Rebeka, naj vsi slovenski kmetje kupujejo samo le pri slovenskih trgovcih; naj pridejo vsi slovenski kmetje in mladeniči iz celjske okolice v Celje 15. avgusta, potem bodo mogli slovenski Sokoli mirno obhajati svojo veselico. G. dr. Ravnikar prebere sestavljene resolucije, med njimi tudi eno z ozirom na govor poslanca Žičkarja, da mora že državna postava zastran kmetijskih deželnih zadrug določevati,

da se mora v vsaki deželi, kjer prebiva več narodov, za vsaki narod napraviti posebna deželna zadruga. Bog daj, da ta lep shod obrodi tudi mnogo dobrega sadu!

Cirkovce na Dravskem polju. (Politični shod.) Shod sklican po deželni poslancu dr. Jurteli in državnem poslancu dr. Gregorecu bil je številno obiskan. Prvi je razložil uzroke, zakaj so slovenski poslanci prisiljeni bili deželni zbor zapustiti. Grajal je posebno deželnozbornsko večino, da za kmetijski pouk pri Slovincih ničesar ne stori in deželni denar, h kateremu tudi Slovenci določajo, podpira tem sovražna društva »Südmark« in Schulverein. Drugi je poročal o državnem zboru in pojasnil, zakaj ni mogel delovati. Češka obstrukcija je bila vsled Clary-Kindingerjevih naredeb potrebna, in ker je zmagala, koristila je Slovanstvu in Avstriji. Ako bi propadla, bil bi to poraz za nas vse in zmaga nemške obstrukcije završena. Ker se je bati, da ne bi vlada po § 14 proglasila nemški jezik državnim jezikom, vsprejela se je jednoglasno sledeča resolucija: »Zbrani Slovenci na ljudskem shodu v Cirkovcah pozivljajo vse jugoslovanske poslance, da hitreje ko mogoče sklenejo vzajemno izjavo in vladi naznanijo, da smatrajo proglašenje nemškega jezika državnim jezikom po § 14 kot silovito kršenje ustave in v njej po članu XIX vsem narodom zajamčene enakopravnosti, ki bi vse jugoslovanske poslance sililo stopiti v najstrogejšo opozicijo, da se vsako delovanje državnega zbora zabrani, dokler bi se dotični cesarski ukaz ne preklical.« Čast. gsp. župnik Črneušek je razložil pomen kmetijskih zadrug. Zbrani so obema poslancema izrekli najiskrenejšo zahvalo, priznanje in popolno zaupanje in sklenili v Cirkovcah osnovati kmetijsko zadrugo.

Iz Kozjega. (Razne stvari.) Na predvečer sv. Cirila in Metoda, dne 6. julija bode naše bralno društvo priredilo na Mirji velikanski kres s petjem in govori. Po dovršenem slavlju bode prosta zabava v gostilni Franca Gučka.

Pred nekaj dnevi imeli smo tu mal potres. Isti dan potresla nas je novica, da se prošnji tukajšnjega notarja Filafero za nameščenje v Wildon ali nemškem Landsbergu ni ugodilo, da tedaj naš notar še ostane med nami. Tužna nam majka! Deset let je že ta mož tukaj slovenski kruh, a ravno tako dolgo zabičuje slovensko besedo in mrzi sploh nas Slovence. Da bi ga nam vendar osoda enkrat odnesla in prinesla na njegovo mesto Slovenca, ki bo prijazno občeval z ljudmi. Slovincem nehvaležen je tudi

naš zdravnik dr. Stockera, ki se je tu do sitega najedel slovenskega kruha, a zdaj ko odhaja, zbija šale čez naše slovensko prebivalstvo.

No, poskrbelo se bo, da njegov naslednik ne bo kak nehvaležen Nemec. Služba distriktnega zdravnika je že razpisana; oglašajo se tudi že prosilci in kmalo bomo imeli mladega, dobrega zdravnika, upamo trdnega, značajnega Slovana.

Slovan namerava morda zopet postati naš sodnik dr. Gelingsheim. Kajti, čujte, naročil se je na »Slovenski Narod« in nemara se doživimo novo izdajo njegove svoječasne ponesrečene kandidature? Toda šalo v stran! Dr. Gelingsheim je za Slovence že davno mrtev mož in ne bo več silil na površje.

Še eno novico imam: Vitez Gosslet je našemu okrajnemu zastopu zvišal najemnino za pisarno v svoji grajščini. No, zdaj bo vendar naš okrajni zastop začel misliti na nakup lastne hiše, katere za se in za okrajno hranilnico že krvavo potrebuje.

Skoraj sem pozabil: Naš poštni urad dobil je dvojezični pečat in tako tablo, tudi davkarja ima dvojezično lice, le sodnija nosi še samo-nemško uradno tablo. Ali se bodele gosp. sodnik morda sedaj s pomočjo »Slov. Naroda« navdušili za dvojezično tablo? Bomo videli!

Iz Celovca. Dne 21. junija so priredili celovski slovenski bogoslovci v spomin stoletnice rojstva A. M. Slomškega prelepo slovesnost, katere se je vdeležilo zelo veliko število koroških Slovencev iz mesta in dežele, med njimi starosta koroških duhovnikov, mil. prost tinjski Lovro Serajnik. Udeležila sta se slavnosti tudi dva benečanska Slovenca, kapelana iz videmske okolice. Vdeležilo se je slavnosti tudi ravnateljstvo in profesorji bogoslovski, dasi ne razumejo slovenskega jezika. Vse točke so se izvršile — rekel bi — druga bolj dovršena od druge. Gosp. Fr. Cukala je imel slavnostni govor »Šole po Slomškovih nazorih.« Priznati se mora govorniku, da je svojo nalogo rešil v vsestransko zadovoljnost mnogobrojnih poslušalcev; dolgotrajno ploskanje, ki je sledilo govoru, je najboljša priča o tem. Istotako mojstersko in živim čutom je deklamoval gosp. Iv. Horbök Gregorčičevo »Blagovestnikom.« Pevske točke so se izvajale jako izborna, zlasti je vzbujal pozornost dvospev gg. Iv. Arnuša in V. Poljanca »Solčni vzhod« (Zaje), katera je spremljal Čeh Al. Mergl, katerega slednjega smo občudovali tudi nekaj minut pozneje, ko je igral na jedno struno tužno melodijo »Bosanskega goslarja berača.« Največjo po-

Z negotovimi koraki se otroka približata, držeč se za drobni ročici. Spoznal sem koj, to morate biti sestrici. Jednake obleke — snažne in čedne, iste mehke kostanjeve lase, rudeča, polna ličeca — a zaprte oči! Očesne jamicke so bile skoro prazne.

»Zapojte no, Milka in Anica, prijazno prigovarja ravnatelj; zapojte tisto pesmico, kakor prej, ko so bili oče tukaj!« in ljubeznjivo ju poboža, da jima mine plahost.

Nisem vedel prvi hip, kaj bi rekel! In ko sta ta dva angelčka jela prepevati »Mlado jagnje« obšla me je britkost in srce se mi je krčilo notranjega sočutja — in nehote sem si stavil vprašanje: »O Bog! Kaj sta zakrivila ta ljubeznjiva otroka, da jima nisi dal najdražjega blaga — luč oči?«

»Kako žalost morajo občutiti stariši, kolikokrat pogledajo te pristrčne otroke, ki naj bi bili njih veselje in tolažba! Ali je to pravično?«

Skoraj sem se vstrašil tega vprašanja!

Ali Vam naj povem, kako lepo sta peli deklici. — Dovolj je, če vam rečem, da so meni in ravnatelju, ki je vendar privajen takim prizorom, polzele debele solze iz oči — in nisva mogla govoriti — molčé sva zapustila dvorano.

Predno prideva konec hodnika, obriše si moj sodrug z rutico oči in mi reče: »Ti dve

deklici ste Milka in Anica, hčerki trgovca Kostnika iz O... Oče ju je danes sem pripeljal. Morda ste ga še videli, ker je prav tisti čas odhajal, ko smo dobili vaš cenjeni obisk.«

In spomnil sem se mladega moža najboljših let, ki je jaderno šel mimo mene — kakor bi ne hotel videti nikogar — in prišel je iz zavoda, prav tedaj, ko sem jaz krenil tja.

Po ravnateljevem popisu se mi je utrdilo prepričanje, da sem srečal očeta omenjenih deklic.

»Glasno je zajokal, ko je zadnjokrat objel svoja ljuba otroka. Ko sem ga jaz skušal tolažiti, zmajal je, — braneč se tolažbe — z glavó in djal turobno: »Gospod, sam sem kriv nesreče svojih otrok! Oh, materina kletev — Bog je pravičen!« Nisem silil vanj, da mi razkrije rane svojega srca, ker vem, da bi vsled tega še hujše krvavelo. Le sočutno sem mu stisnil roko in odšel je.«

S temi besedami je končal ravnatelj.

Nisem mogel pozabiti, kar sem videl in slišal, tako mogočno so uplivali novi vtisi na mojo dušo.

Še isti dan se odpeljem iz Gradca. Pridem v železniški voz. Bilo je tako natlačeno polno, da nisem dobil več sedeža. Drugekrati bi menda ozmerjal sprevoznika, češ, vsakemu potniku je dolžan oskrbeti dostojen sedež, a

danes mi je bilo srce tako mehko, duša tako prepojena z negotovimi čutili, da sem ostal na hodniku in zamaknjeno gledal blesteče zvezdice, ki so migljale na nebu, kakor bi hotele reči: »Glej nas, tu se ti srce vpokoji, našel bodeš miru in sreče!« Videl sem kako čudovita so pota božja, kako nedoumljiva njegova pravičnost! — In zamislil se se.

In zopet se spomnim onih dveh slepih sestic, ki mi danes nočete iz mislij. Še očeta vidim pred seboj. Nekakova radovednost ali pravzaprav nagon, spoznati vsako stvar do dna, pojmovati vzroke — se me je polastila. Rad bi vedel, s čim si je revež nakopal tolike nesreče. Niti slutil nisem, da se mi bode ta želja še nocoj izpolnila in da dobim ključ celej zagonetki. (Konec prih.)

Smešničar.

Neprijeten okus. Jakec: »Matijček! Kar liter za litrom vlivaš v grlo. Kako pa vendar moreš toliko piti?«

Matijček: »Glej Jakec! Vino ima danes tako nekamo grenak okus, in zato popijem hitro drugi liter, da splahnem prvi grenki okus iz ust!«

Gost: »Vrzite te pijance venkaj!«

Krčmar: »Počakajmo, da prej plačajo.«

vornost pa so vzbudili tamburaši, kateri so prvokrat nastopili pri tej slavnosti. Poslušalci so strme poslušali krasne glasove tamburic. Za marsikatero je bila ta godba pač čisto nova, saj je to na Koroškem prvi tamburaški zbor. »Kaj takšnega še pa nismo slišali«, so se pogovarjali gostje, in najrajši bi vzeli tamburaše kar s sabo. To pač dokazuje, da so tamburaši vse točke spretno izvajali v občno zadovoljnost. Slavnost se je zaključila s cesarsko pesnijo, katero so vdarjali tamburaši. Tako so celovski bogoslovci hvaležno obhajali spomin velikega in zaslužnega moža, ki se je ravno v tem bogoslovju šolal in deloval pozneje kot izboren špiritual.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Poroka. Gospod Josip Kokl, učitelj v Studenicah, se je poročil dne 25. t. m. z gospico Miho Majhenovo, hčerko nadučiteljevo v Studenicah. Čestitamo!

Odlikovanje. Orožniški stražmojster Jakob Černič pri deželnem orožniškem poveljstvu št. 6 v Gradcu je dobil srebrni zasluzni križec s krono.

Zrelostne izpite na c. kr. učiteljsku je delalo 12 učencev, med katerimi je bilo 5 Slovencev. En Nemec in en Slovenec sta dobila poskušnjo čez počitnice.

Poravnava. V ponedeljek bi morala biti obravnava proti »Südst. Post«, a se je dognala pred obravnavo poravnava med tožitelji in zatoženci.

Iz Linhart-Frišvega revirja. Zadnjo soboto je stal ptujski učitelj Friš, brat nadzornika Friša, zaradi tiskovnega prestopka pred mariborskimi porotniki. Toda porotniki pod predsedstvom hočkega Pfajfarja so ga oprostili. Sedaj je odleglo Linhartu in Frišu, ki sta nemškemu učitelju dovolila, da sodeluje pri Petauerici. Toda slovenski poslanci ne smejo pozabiti, da o pravem času naznanijo in osvetlijo na pristojnem mestu, kaj se vse dovoljuje nemškemu učitelju, a kako se ravna s slovenskimi, ako le v dovoljenih in dostojnih mejah pokažejo svojo narodnost.

Požarniki se vabijo sedaj na skupen shod vseh štajarskih požarnikov. Slovenski požarniki se seveda vabilu ne bodo odzvali, ker mi hočemo samostalnost Spodnještajarske. Dobro bi bilo, ako bi slovenski požarniki sami naredili shod spodnještajarskih slovenskih požarnikov.

Shodu v Cirkovcah je predsedoval č. g. župnik Černensek. Zborovalcev je bilo nad 300, ki so z velikim zanimanjem poslušali navdušene govornike. Vse se je vršilo v najlepšem redu. Bog dal, da bi se sedaj širila iz Cirkove narodna zavest prodirajoče proti Pragarskem ter udušila vsako nemškutarsko kal v početku!

Sklepi zborovalcev v Žalcu. I. Mnogobrojno zbrani volilci izrekamo svojima državnima poslancema zaupnico ter odobrujemo njuno postopanje v minolelem zasedanju državnega zbora; odobrujemo pa tudi odločno postopanje čeških državnih poslancev. Našima poslancema naročamo, da terjata v državnem zboru izvedenje popolne narodne ravnopravnosti; v taktičnem postopanju naj jima velja prvo načelo čiste slovanske vzajemnosti. II. Danes zbrani možje že danes protestujejo proti temu, da bi vlada morda s § 14 uvedla nemški jezik kot državni ali posredovalni jezik, ter naročajo svojim poslancem, da naj v tem slučaju delajo obstrukcijo v državnem zboru in stopijo v najstrožjo opozicijo proti vladi. III. Vladna predloga zastran ustanovitve kmetijskih zadrug naj se spremeni tako, da se izreče še v državnem postavnem načrtu, da se ima za vsako narodnost v vsaki deželi ustanoviti posebna kmetijska deželna zadruga. IV. Pri zborovanju v Žalcu dne 24. junija 1900 zbrani Slovenci protestujemo

odločno zoper postopanje deželnega zbora in deželnega odbora štajarskega, katera odrekata slovenskemu narodu na Štajarskem broječemu tretjino prebivalstva dežele vsako pravico do narodnostnega obstanka, katera porablja deželne dohodke, akoravno plačujejo Slovenci k istim svojo tretjino, skoraj izključljivo za gospodarske in učne potrebeščine nemških deželanov, Spodnještajarsko pa v gospodarskem oziru zanemarjata, v narodnem oziru tlačita, v kulturnem oziru pa mu odrekata brezobzirno potrebnih šol za višjo izobrazbo. Slovenskim deželnim poslancem izrekamo toraj zahvalo, da so se svojim izstopom opozorili svet na krivice, ki se gode slovenskemu narodu na Štajarskem. Vse delovanje slovenskega naroda v bodoče bodi obrnjeno na popolno ločitev Spodnještajarske od Gradca! V. in končno resolucija, ki zahteva od vlade ustanovitev posebnega kulturnega sveta za slovenski Štajar, da podpira vlada z vsemi sredstvi naše poljedelstvo, posebno hmeljarijo, da se ustanovi za Spodnji Štajar vsaj ena kmetijska šola s slovenskim učnim jezikom, da se ustanovi potrebno število šolskih vrtov ter da se uvede za ljudske učitelje potreben kurs; da se ustanovi za Sp. Štajar poseben oddelek trgovske kamore in c. kr. državna obrtna šola.

Jareninske novice. Točo smo imeli v soboto 16. junija. V ozki črti je šla čez Kanižo, Gačnik, Jarenino in Vukovski dol in napravila precej škode, največ v vinogradih in na sadnem drevju. Bog se nas varuj hujše! Dežja imamo čez mero dosti, spravljanje sena počasi napreduje. — V petek 22. junija je bila volitev župana in svetovalcev za občino Jareninsko. Za župana je bil izvoljen Ignacij Zupanič, sedaj že tretjikrat, za svetovalce pa Florijan Lorbek, Franc Štancer in Anton Šparl. Izvoljeni so sami vrli narodnjaki. Slava!

Iz Starega trga. Hvala Bogu, imamo ga — dolgozaželjeno »Kmetijsko bralno društvo«! Dne 4. junija popoldne zbrali so se vsi zavedni Slovenci nam vedno bolj sovražnega Slovenjgradca ter z vidnim zanimanjem poslušali preč. gsp. dekana in č. g. kapelana, ko sta jim v navdušenih besedah govorila o namenu in koristi kmetijskega bralnega društva. Da so poslušalci umeli govornika, pokazalo se je s tem, da se je takoj dalo vpisati društvu nad 90 udov, kojih nekateri si niso mogli kaj, da ne bi na glas hvalili ustanovnega odbora, da jim je preskrbel nujno potrebno šolo narodne in gospodarske omike.

V odbor bili so voljeni večinoma udje ustanovnega odbora: za predsednika navdušeni slovenski kmet Ivan Schöndorfer, za podpredsednika preč. g. dekan Ant. Šlander, za tajnika Filip Sekavčnik; knjižničar je č. g. R. Krener, podknjižničar Vincenc Pogač, blagajničar Jurij Apačnik; gg. Jožef Farsky in Janez Konečnik sta odbornika. Računskim preglednikom pa so izvoljeni: Franc Vodovnik, Jožef Ješovnik in Jožef Konečnik — sami možje, na katere stavimo trdno zaupanje, da bodo z največjo požrtvovalnostjo skrbeli za to, da bode društvo procvitalo v korist udom in cele starotrške župnije.

Da je to zaupanje do odbora opravičeno, pokazalo se je že na prvi veselici, ki jo je priredil na Telovo popoldne. Tu se je tamburalo, popevalo in čujte! strmite! — gledalisko predstavo smo imeli, takšno, da se je v Staremtrgu ne pomnimo. Pristrčno se zahvaljujemo, da so nam toliko smeha izvabili: naši vrli možje Vaupot, Štruc, Fišer, Brdnik, Štefi in nadopolni mladeniči: Mežnarjev Franc in Fišerjev Nacelj. Nekateri so pokazali izvrstne talente za igralce, vsi pa so igrali boljše, kakor bi se dalo pričakovati. — Le tako naprej! V kratkem zopet kaj enakega! Saj se da, le volje je treba in pa mladeniške korajže. — Kmetijsko bralno društvo v Starem trgu tik Slovenjgradca živi, rasti in množiti se!

Iz šole. Deželni šolski svet štajarski je dovolil vpeljavo poludnevne pouka na jednorazredni šoli v Orli vasi ter je dovolil menjavo služb stalnima učiteljicama Melaniji Premšak iz Vojnika in Pavli Cidrih iz Laškega. Nadučitelji so postali: na ljudski šoli v Česnjicah definitivni učitelj in šolski voditelj Ivan Adamič od Sv. Jerneja. Učitelj je postal na ljudski šoli z nemškim učnim jezikom v Brežicah nadučitelj na nemški privatni ljudski šoli v Gorici Janez Deutschman. Definitivni učiteljici M. Garbeis pri Sv. Križu pri Slatini, okraj Rogatec, se je radi bolezni dovolil izstop iz učiteljskega službovanja in se ji je dovolila navadna odpustnina.

Povodenj je nastala zadnji torek po spodnještajarskih krajih vsled presilnega deževja. Pesnica, Sotla, Ščavnica in mnogi potočki so izstopili ter preplavili bližnje travnike ter njive. Marsikje se so imeli seno na travnikih, katero so sedaj valovi odnesli s seboj ali pa ga je kalna voda zblatila. Tudi Drava in Mura sta visoko narasli. Naše slovensko ljudstvo pa se zopet lahko ob tej priliki spominja, kako nemška gospoda v Gradcu za nas skrbi. Po nemških krajih imajo malodane vsak potočec reguliran, za slovenske kraje pa se nič ne poskrbi. — Po Pohorju okoli Sv. Kunigunde pa na Skomrah je v torek 27. t. m. okoli poldne nalival silen hlišč. Vsled tega je po naši dolini deroča reka Dravinja nanagloma dobila toliko vode, da je ni mogla vzprejemati. Voda je trgala obrežje, moste, jezove, blatila mline, kleti, praznila njive, travnike, razdirala pote. Okrajno cesto je iz struge iztopajoča voda preplavila z malimi izjemami od »Vauken« do blizu cerkve, t. j. v daljavi za pol ure hoda. Koder je po cesti drla, sedaj štrli ostro kamenje, beli marmor; cesta je namreč brez malega narejena z domačim marmorjem. Na enem prostoru je voda okrajno cesto spodjedla in jo pustila le kakih 30 cm. široko. Škoda je kajpada ne mala. — Oblak pretrgal se je 25. t. m. popoldne ob 1. uri nad Vitanjem in povzročil strašen naliv in povodenj po vsej Hudinjski dolini, da je hiše odneslo, jezove predrl, njive in travnike poplaval; več ljudij (5) usmrtilo. Dolina od Sv. Ane do Novcecerkve bila je dve uri jezeru podobna, škoda velika! — Po močnem deževanju 25. in 26. t. m. narasla je Savinja nepričakovano hitro in izstopila iz struge. Iz Ljubnega je došel brzopjav, da se je tam oblak utrgal. Voda prinaša mnogo raznovrstnega lesu, posebno platanic. V Celju je naredila povodenj menda največ škode gostilni »Engelwirt«, kateri je odneslo voz perila v vrednosti 300 gld. Voz so mogli še rešiti, perilo pa je do zadnjega kosa splaval po vodi. Danes 27. t. m. se je popolnoma zjasnilo, a voda še ni padla. Povodenj je posebno polju mnogo škodovala. Ko je dež proti jutru 27. t. m., t. j. v sredo jutro ponehal, se je ob enem popolnoma zjasnilo in napočilo je lepo solnčno jutro. Toda kakšen prizor! Vsa bujna savinjska dolina, sploh vsa ravnina okoli in okoli Celja je večinoma pod vodo, tako da zgleda mesto kakor kak otok. Sedaj se je še le moglo videti, kako neizmerno škoda je povodenj naredila. Vsa mnogo obetajoča žitna polja in lepi travniki so večidel v jezero spremenjeni. Tudi Voglajna s svojimi pritoki je izstopila. Voda je dosegala okoli 4. ure zjutraj najvišjo stopinjo. Savinja se je dotikala ob tem času skoro kapucinskega mostu. Nekatere kopalšnice, kakor Pallosovo in dijaško, odneslo je kar cele po vodi. Okoličani prihajajoči na vse zgodaj z velikimi težavami čez vodo v mesto, prinašali so žalostne vesti o nesrečah in opustošenji po povodnji: Brvi in mostovi so podrti, poslopja poskodovana in celo ljudje so se ponesrečili. Take povodnji se tukaj najstarejši ljudje ne spominjajo. — Dne 18. t. m. popoldan je bila v slovenjegraškem okraju silna nevihta z hudim nalivom in točo. Toča je napravila v nekaterih krajih silno veliko škodo. V Št. Vidu na pr. je uradno cenjena škoda na